

Jasna VUK, dipl. oec. i ovl. rač.*

Računovodstvo iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*)

UDK 657.1

Iznajmljivači vozila pružaju usluge koje se ubrajaju u posebne oblike turističke ponude. Za obavljanje te djelatnosti Zakon o pružanju usluga u turizmu propisuje stroga pravila te određuje tko može biti pružatelj te specifične usluge. Vozila kojima se koristi za pružanje usluga, a riječ je o osobnim automobilima, imaju povoljniji porezni položaj u odnosu na vozila kojima se koristi za osobni prijevoz. O specifičnostima računovodstva iznajmljivanja vozila, pročitajte u nastavku članka.

1. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI IZNAJMLJIVANJA VOZILA – RENT-A-CAR

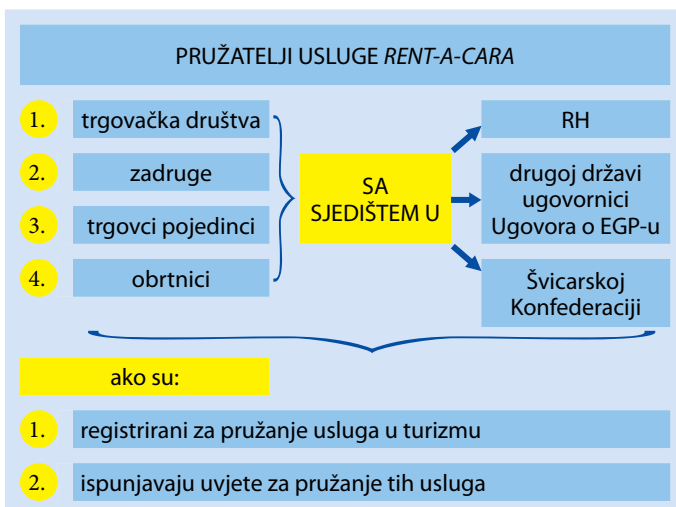
Iznajmljivanje vozila (*rent-a-car*), u skladu s čl. 4. i 83. Zakona o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17. i 25/19.), smatra se **uslugom u posebnim oblicima turističke ponude**. To znači da fizičke i pravne osobe koje se žele baviti tom djelatnošću trebaju biti registrirane za njezino obavljanje i ispunjavati uvjete koji su propisani navedenim propisom. S obzirom na to da su vozila osnovno sredstvo rada za tu djelatnost, potrebno je uvažiti odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08. – 70/19.).

1.1. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI IZNAJMLJIVANJA VOZILA (*RENT-A-CAR*)

Rent-a-car je, u skladu s čl. 95. st. 1. Zakona o pružanju usluga u turizmu, **usluga iznajmljivanja osobnih vozila bez vozača koje pružaju pravne i fizičke osobe registrirane za pružanje te usluge**. Tu uslugu mogu pružati pravne i fizičke osobe iz čl. 5. st. 1. Zakona o pružanju usluga u turizmu pod uvjetima propisanim tim Zakonom i u skladu s propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama.

To znači da usluge *rent-a-cara* na području Republike Hrvatske (dalje: RH) mogu pružati osobe kako prikazuje sljedeća slika.

✓ **Slika: Pružatelji usluge *rent-a-cara* na području RH**

To znači da pružatelji usluge *rent-a-cara* ne mogu biti, primjerice, udruge, građani, sindikati i sl. Jednako tako, pružatelj usluge *rent-a-cara* ne može biti poduzetnik iz države koja nije država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) i Švicarske Konfederacije.

U skladu s čl. 95. st. 3. Zakona o pružanju usluga u turizmu, pružatelj usluge *rent-a-cara* treba ispunjavati sljedeće uvjete kako bi mogao pružati tu uslugu:

1. **imati registriranu djelatnost najma vozila (*rent-a-car*)**
2. **sva vozila registrirati i osigurati** u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje registracija i osiguranje, uključujući osiguranje vozača i putnika od posljedica nesretnog slučaja prilikom iznajmljivanja vozila bez vozača
3. **imati najmanje jedan poslovni prostor** koji može biti:
  - a) poslovnicu uređenu za prijam putnika
  - b) kiosk u kojem se ili iz kojeg se pružaju usluge ili
  - c) poslovni prostor iz kojeg se pružaju usluge (šalter) odnosno pult ako se oni nalaze u objektima namijenjenim trgovačkim aktivnostima, u hotelima, u sajamskim prostorijama, na kolodvorima ili terminalima za javne usluge kopnenog, pomorskog ili zračnog prijevoza i sl.
4. **imati osigurana parkirališna mjesta** za primopredaju vozila
5. **sklopiti s putnikom ugovor o najmu vozila** koji obvezno mora sadržavati podatke o pružatelju usluge i korisniku usluge, iznajmljenom vozilu, predviđenom trajanju najma i pravima i obvezama ugovornih strana

upoznati putnika s općim uvjetima najma vozila te ih staviti na raspolaganje putniku u pisanom obliku na hrvatskom i/ili engleskom jeziku.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kn kaznit će se pravna osoba odnosno fizička osoba – trgovac pojedinac i obrtnik, u skladu s čl. 107. st. 1. t. 34. Zakona o pružanju usluga u turizmu, **ako:**

- **pruža usluge iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*), a nema najmanje jedan poslovni prostor u skladu s čl. 95. st. 3. t. 3. Zakona o pružanju usluga u turizmu**
- **opći uvjeti o najmu vozila nisu stavljeni na raspolaganje putniku u pisanom obliku na hrvatskom i/ili engleskom jeziku.**

* Viša predavačica na RRIF Visokoj školi za financijski menadžment u Zagrebu

Za prethodno navedene prekršaje kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 kn do 10.000,00 kn. Međutim, turistički inspektor može za takve prekršaje naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja u svoti od 2.000,00 kn, a za odgovornoj osobi u pravnoj osobi svotu od 1.500,00 kn. U slučaju ponavljanja prekršaja, pravna osoba, fizička osoba – obrtnik i trgovac pojedinac kaznit će se novčanom kaznom od 15.000,00 kn do 90.000,00 kn.

1.2. OBVEZE PRUŽATELJA USLUGA U TURIZMU

Pravne i fizičke osobe, u skladu s čl. 6. Zakona o pružanju usluga u turizmu, pri pružanju usluga u turizmu obvezne su:

1. objaviti uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge na hrvatskom jeziku, a može ih istodobno objaviti i na nekom drugom putniku jasnom i razumljivom jeziku, i pridržavati se tih uvjeta, sadržaja i cijena
2. za svaku izvršenu uslugu korisniku izdati račun (u skladu s propisima kojima se uređuje izdavanje i čuvanje računa)
3. omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem potvrditi njegov primitak te omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanog prigovora poštom, telefaksom ili elektroničkom poštom, u pisanom obliku odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora
4. u poslovnim prostorijama i na mrežnim stranicama vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora
5. voditi i čuvati pisanu evidenciju prigovora najmanje godinu dana od dana primitka pisanog prigovora.

Ako se pružatelj usluga iznajmljivanja vozila ne pridržava prethodno navedenih uvjeta (t. 1, 3, 4 i 5), propisana je, u skladu s čl. 109. st. 1. i 2., novčana kazna u svoti od 2.500,00 do 15.000,00 kn. Odgovorna osoba u pravnoj osobi može biti kažnjena novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kn ako ne objavi uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i ne pridržava se tih uvjeta, sadržaja i cijena.

2. POREZNI POLOŽAJ NABAVE VOZILA ZA RENT-A-CAR

Iako nije posebno propisano odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu, jedan od uvjeta za obavljanje te djelatnosti koji se nameće sam po sebi je da društvo treba posjedovati vozila kojima će obavljati tu djelatnost. Hoće li poduzetnik imati vozila u svom vlasništvu ili će se njima koristiti kroz financijski ili operativni najam, njegova je odluka jer nisu posebno postavljeni uvjeti u vezi s vozilima za obavljanje djelatnosti. Bitno je naglasiti da vozila trebaju biti registrirana i osigurana te da osobe koje se voze u vozilu također trebaju biti osigurane od posljedica nesretnog slučaja.

Porezni položaj vozila kojima će se koristiti za potrebe iznajmljivanja (*rent-a-car*) potrebno je sagledati s motrišta odredaba Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13. – 106/18., dalje: Zakon

o PDV-u). S obzirom na to da se usluga iznajmljivanja vozila bez vozača odnosi na osobne automobile (vozila kategorije M1 koja uz vozača imaju najviše osam sjedala), bitno je naglasiti da ti osobni automobili s poreznog motrišta imaju status „sredstva za rad“ te stoga imaju povoljniji porezni položaj u odnosu na osobne automobile koji služe za osobni prijevoz.

U skladu s čl. 61. st. 3. Zakona o PDV-u, dopušten je odbitak pretporeza u cijelosti prilikom nabave i uporabe osobnih automobila koji služe za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja. To znači da se prilikom nabave vozila od drugoga poreznog obveznika koji je na računu iskazao zaračunani PDV, može ga u cijelosti odbiti.

Međutim, vozila koja su nabavljena s ciljem obavljanja djelatnosti iznajmljivanja, trebaju se i koristiti s tom svrhom. Ako se ta vozila unatoč tome što su nabavljena i registrirana za potrebe iznajmljivanja koriste za potrebe osobnog prijevoza, nije dopušten odbitak pretporeza. Da se vozilom koristi za pružanje usluga iznajmljivanja, može se dokazati poslovnom dokumentacijom (npr. izdani računi za uslugu najma, evidencija o obavljenim uslugama i sl.).

Prilikom nabave vozila kojima će se koristiti za potrebe iznajmljivanja, ako je na računu bio zaračunat PDV, isti se koristi kao odbitak i iskazuje se u Obrascu PDV pod t. III. 3. *Pretporez od primljenih isporuka u tuzemstvu po stopi od 25%*. Nabavnu vrijednost vozila (svota bez PDV-a) potrebno je iskazati i pod t. VIII. 1.1.4. *Nabava ostale dugotrajne imovine*. To znači da se nabava osobnog automobila od drugog obveznika PDV-a u ostalim podacima na Obrascu PDV ne iskazuje kao nabava osobnog automobila (pod t. VIII. 1.1.2.) jer je dopušten odbitak u cijelosti te u poreznom smislu (s motrišta Zakona o PDV-u) ta se vozila ne smatraju osobnim automobilima kod kojih postoji ograničenje u odbitku pretporeza.

Kada je riječ o stjecanju novoga osobnog automobila iz druge zemlje članice, kupac iz RH treba imati PDV identifikacijski broj (PDV ID) kako bi se moglo primijeniti oslobođenje zbog isporuke u drugu zemlju članicu. U tom slučaju obveza kupca je da sam obračuna PDV i iskaže ga u svojim poreznim evidencijama kao obvezu i pretporez. Koje su sve obveze kupca novoga osobnog automobila kojim će se koristiti za potrebe iznajmljivanja, s motrišta PDV-a, prikazuje sljedeća tablica.

✓ **Tablica: Stjecanje novih osobnih automobila iz drugih država članica EU-a**

PRODAVATELJ iz druge države članice EU-a	POREZNE OBVEZE KUPCA
Porezni obveznik ili bilo koja druga osoba (građanin, ustanova, državna tijela i sl.)	<ul style="list-style-type: none"> • obračunati 25 % PDV-a na stjecanje (može odbiti kao pretporez ako je u sustavu PDV-a) • nabava se iskazuje u Obrascu – Stjecanje NPS, Obrascu PDV-S i Obrascu PDV

Kako bi se mogla obaviti registracija vozila, potrebno je **platiti poseban porez na motorna vozila (dalje: PPMV)** prema rješenju Carinske uprave, a u skladu s odredbama Zakona o posebnom porezu na motorna vozila (Nar. nov., br. 15/13. – 127/17., dalje: Zakon o PPMV-u) te dostaviti račun (ili na posebnom papiru) ovjeren pečatom Carinske uprave na kojemu je navedena sljedeća napomena: *Stjecatelj će prijaviti stjecanje u Obrascu PDV-S te obračunati PDV u Obrascu PDV.*

Stjecanje vozila iskazuje se u Obrascu PDV pod točkama II. 7. *Stjecanje dobara unutar EU po stopi 25 %* (iskazuje se obveza PDV-a) i pod točkom III. 7. *Pretporez od stjecanja dobara unutar EU-a po stopi 25 %* (iskazuje se odbitak pretporeza). Nabavu vozila potrebno je iskazati i pod ostalim podacima u Obrascu PDV kako je objašnjeno u prethodnom dijelu.

Ako je riječ o **nabavi rabljenog vozila**, može doći do obveze **plaćanja upravne pristojbe** u skladu s čl. 26. Zakona PPMV-u. Naime, pravne i fizičke osobe sa sjedištem ili prebivalištem u RH plaćaju upravnu pristojbu na stjecanje rabljenih motornih vozila u RH na koja se plaća PPMV, osim ako je riječ o vozilima na koja se plaća PDV ili je primijenjen posebni postupak oporezivanja marže. Do plaćanja upravne pristojbe dolazi neovisno o tome nabavljaju li se vozila u tuzemstvu ili inozemstvu.

Kada se rabljena vozila nabavljaju iz inozemstva, mogu nastati sljedeće obveze ovisno o tome od koga se vozilo nabavlja.

✓ **Tablica: Nabava rabljenih osobnih automobila iz drugih država članica EU-a**

PRODAVATELJ iz druge države članice EU-a	POREZNE OBVEZE KUPCA
Porezni obveznik	<ul style="list-style-type: none"> • obračunati 25 % PDV-a na stjecanje (može odbiti kao pretporez ako je obveznik PDV-a) • nabava se iskazuje u Obrascu PDV-S i Obrascu PDV
Osoba koja nije porezni obveznik (građanin, ustanova, državno tijelo i sl.)	<ul style="list-style-type: none"> • upravna pristojba na stjecanje rabljenih prijevoznih sredstava • ne iskazuje se u obrascima
Preprodavatelj koji primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže	<ul style="list-style-type: none"> • nema obveze PDV-a ili upravne pristojbe jer je preprodavatelj iz druge države članice na maržu obračunao PDV svoje države članice • ne iskazuje se u obrascima

3. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE NABAVE VOZILA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI IZNAJMLJIVANJA

Vozila koja se nabavljaju za potrebe iznajmljivanja (*rent-a-car*) računovodstveno se evidentiraju kao dugotrajna materijalna imovina uz primjenu odredaba HSFI-ja 6 – *Dugotrajna materijalna imovina* odnosno MRS-a 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema*. Osobni automobili kao dio dugotrajne materijalne imovine, u skladu s t. 6.19. HSFI-ja 6, **početno se mjere prema trošku nabave** koji uključuje kupovnu cijenu, nepovratne poreze (npr. posebni porez na motorna vozila ili upravna pristojba) i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u rad-

no stanje za namjeravanu upotrebu. To znači da se u trošak nabave osobnog automobila uključuju svi oni troškovi koji su nastali prilikom njegove nabave, ali se u trošak nabave ne uključuju oni troškovi koji će se javljati svake godine u razdoblju njegove uporabe, kao što su npr. troškovi registracije ili osiguranja.

Sva oprema koja postaje sastavnim dijelom osobnog automobila (npr. ugradnja alarma) povećava njegovu nabavnu vrijednost. Međutim, oprema koja ne postaje sastavnim dijelom automobila, nego je odvojiva i može se mijenjati te se njome koristiti i na drugim vozilima, evidentira se kao posebna stavka dugotrajne materijalne imovine (ako je njezina pojedinačna vrijednost veća od 3.500,00 kn) ili kao sitan inventar (ako je pojedinačna vrijednost manja od 3.500,00 kn).

3.1. NABAVA VOZILA U TUZEMSTVU

Za potrebe iznajmljivanja može se koristiti novim ili rabljenim vozilom. Vozilo (osobni automobil) može se nabaviti u tuzemstvu od drugoga poreznog obveznika koji će, ako je riječ o novom vozilu ili vozilu kod kojeg je odbijen pretporez, ispostaviti račun sa zaračunanim PDV-om. Rabljena se vozila mogu također nabaviti od drugih poreznih obveznika (sa zaračunanim PDV-om ili uz primjenu oslobođenja od plaćanja PDV-a po čl. 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u (Nar. nov., br. 115/19.)), preprodavatelja (primjenjuju posebni postupak oporezivanja marže) ili građana.

U nastavku donosimo primjer nabave novoga osobnog automobila u tuzemstvu uz plaćanje predujma.

✓ **Primjer: Nabava novoga osobnog automobila za iznajmljivanje (rent-a-car)**

Trgovačko je društvo registrirano za obavljanje iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*). Uplatilo je predujam autokući u RH za nabavu novoga osobnog automobila u svoti od 20.000,00 kn. S obzirom na to da isporuka vozila neće biti u mjesecu u kojemu je uplaćen predujam, primljen je račun za predujam na 20.000,00 kn (vrijednost 16.000,00 kn + 25 % PDV-a 4.000,00 kn). Primljen je račun za osobni automobil na 262.050,00 kn (vrijednost vozila 195.000,00 kn + 25 % PDV-a 48.750,00 kn + PPMV 18.300,00 kn). Obračunava se dani predujam i razlika je plaćena s transakcijskog računa društva. Osobni automobil stavljen je u uporabu.

Nabavna vrijednost vozila: 213.300,00 kn → 195.000,00 kn + 18.300,00 kn

✓ **Knjiženje:**

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Predujam za osobni automobil Transakcijski račun <i>Za dan predujam za osobni automobil</i>	03610 1000	20.000,00	20.000,00
2.	Predujam za osobni automobil Pretporez iz predujmova – 25 % <i>Za račun za dan predujama</i>	03610 140022	4.000,00 4.000,00	
3.	Osobni automobil u pripremi Pretporez – 25 % Dobavljač <i>Za račun za osobni automobil za iznajmljivanje</i>	03730 140012 2202	213.300,00 48.750,00	262.050,00

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
4.	Pretporez – 25 % Dobavljač Predujam za osobni automobil Za obračun danog predujma	140012	4.000,00	16.000,00
		2202	20.000,00	
		03610		
5.	Dobavljač Transakcijski račun Za plaćanje duga	2202 1000	242.050,00	242.050,00
6.	Osobni automobil za iznajmljivanje Osobni automobil u pripremi Za stavljanje u uporabu vozila	03730	213.300,00	213.300,00
		032001		

Uputno je, kao što je u prethodnom primjeru pokazano, u okviru računa glavne knjige odrediti posebne račune za osobne automobile za iznajmljivanje jer ih se na taj način razlikuje od osobnih automobila koji su namijenjeni za osobni prijevoz zaposlenika ili članova uprave koji imaju poseban porezni status.

3.2. NABAVA VOZILA IZ INOZEMSTVA

Prilikom nabave osobnih automobila iz inozemstva nastaju obveze plaćanja sljedećih naknada neovisno o tome je li riječ o novom ili rabljenom vozilu:

- PPMV prema rješenju Carine
- naknada za zbrinjavanje otpadnih vozila i guma
- upravna pristojba (ako se vozilo kupuje od građana ili bilo koje druge osobe koja nije obveznik PDV-a) prema rješenju Carine i
- potvrda o sukladnosti.

Sve prethodno navedene naknade uključuju se u nabavnu vrijednost vozila.

✓ **Primjer:** *Stjecanje novoga osobnog automobila od poreznog obveznika iz EU-a*

Trgovačko društvo stječe osobni automobil od poreznog obveznika iz Italije za potrebe obavljanja djelatnosti iznajmljivanja (*rent-a-car*), što je i njegova osnovna djelatnost. Riječ je o novom automobilu. Porezni obveznik iz Italije ispostavlja račun na 20.000 eura. Utvrđuje se porezna osnovica za obračun PDV-a primjenom srednjeg tečaja HNB-a na datum računa (1 EUR = 7,32 kn) te se obračunava PDV po stopi od 25 %. Primljeno je rješenje Carinske uprave o obvezi plaćanja PPMV-a u svoti od 15.750,00 kn. Plaćena je naknada za gospodarenje otpadnim vozilima i naknada za gume u svoti od 975,00 kn. Za ishodjenje Potvrde o sukladnosti plaćeno je 625,00 kn (vrijednost 500,00 kn + 125,00 kn).

Izračuni:

$PDV = (20.000 \times 7,32) \times 25\% = 146.400,00 \text{ kn} \times 25\% = 36.600,00 \text{ kn}$

Nabavna vrijednost vozila: 163.625,00 kn → 146.400,00 kn + 15.750,00 kn + 975,00 kn + 500,00 kn

✓ **Knjiženje:**

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Osobni automobil u pripremi Dobavljači dobara iz EU-a Za račun dobavljača za automobil	03730	146.400,00	146.400,00 (20.000 EUR)
		2210		

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
2.	Pretporez od stjecanja dobara iz EU-a – 25 % Obveza za PDV na stjecanje iz EU-a – 25 % Za obračun i priznavanje PDV-a pri stjecanju iz EU-a	14022	36.600,00	36.600,00
		24022		
3.	Osobni automobil u pripremi Obveza za poseban porez na motorna vozila Za obračun PPMV-a	03730	15.750,00	15.750,00
		2440		
4.	Osobni automobil u pripremi Transakcijski račun Za plaćanje naknade za zbrinjavanje otpadnih vozila i guma	03730	975,00	975,00
		1000		
5.	Osobni automobil u pripremi Pretporez – 25 % Dobavljač Za Potvrdu o sukladnosti	03730	500,00	625,00
		140012	125,00	
		2200		
6.	Osobni automobil za iznajmljivanje Osobni automobil u pripremi Za stavljanje osobnog automobila u uporabu	032001	163.625,00	163.625,00
		03730		
7.	Obveza za poseban porez na motorna vozila Transakcijski račun Za plaćanje PPMV-a	2440	15.750,00	15.750,00
		1000		

Prije nabave rabljenog vozila iz inozemstva poduzetnik treba sagledati sve obveze koje treba podmiriti te se odlučiti za onu nabavu koja je najpovoljnija.

3.3. NABAVA VOZILA PUTEM FINACIJSKOG LIZINGA

Posao financijskog lizinga je, u skladu s čl. 5. st. 2. Zakona o leasingu (Nar. nov., br. 141/13.), *pravni posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objektom leasinga plaća davatelju leasinga naknadu koja uzima u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga, snosi troškove amortizacije tog objekta leasinga i opcijom kupnje može steći pravo vlasništva nad tim objektom leasinga po određenoj cijeni koja je u trenutku izvršenja te opcije manja od stvarne vrijednosti objekta leasinga u tom trenutku, a rizici i korisnici povezani s vlasništvom na objektu leasinga većim se dijelom prenose na primatelja leasinga.*

Financijski lizing dovodi do stjecanja vlasništva nad objektom lizinga. Naime, imovina financirana (nabavljena) kroz financijski lizing evidentira se u imovini primatelja lizinga te se kroz obračun amortizacije „prebacuje“ u trošak poslovanja poduzetnika. Međutim, primatelj lizinga otkupljuje predmet lizinga po isteku lizinškog ugovora po vrijednosti koja je manja od tržišne vrijednosti i posebno se ugovara.

✓ **Primjer:** *Nabava osobnog automobila za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja putem financijskog lizinga*

Trgovačko društvo sklopilo je ugovor o financijskom lizingu osobnog automobila koji će služiti za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja (*rent-a-car*). Trajanje ugovora je 5 godina (60 rata), udio 20 % (35.943,80 kn), procijenjeni ostatak vrijednosti vozila je 17.971,90 kn i ugovorena kamatna stopa 5,5 %

(EKS 5,62 %). Uplaćen je udio u svoti od 35.943,80 kn s transakcijskog računa. Primljen je račun za troškove zaključenja ugovora (obrada ugovora) na 1.000,00 kn (usluga 800,00 kn + 25 % PDV-a 200,00 kn). Plaćena je naknada za zaključenje ugovora s transakcijskog računa. Primljen je račun za vozilo na 179.719,00 kn (vrijednost 135.000,00 kn + 25 % PDV-a 33.750,00 kn + PPMV 10.969,00 kn). Obračunava se dani predujam. Vozilo je stavljeno u uporabu.

Od lizinškog društva primljen je otplatni plan:

Razdoblje	Obrok	Glavnica	Kamata	Ostatak duga
0	0,00	0,00	0,00	143.775,20
1	2.470,77	1.835,76	635,01	141.939,44
2	2.470,77	1.843,87	626,90	140.095,57
3	2.470,77	1.852,01	618,76	138.243,56
4	2.470,77	1.860,19	610,58	136.383,37
~~~~~				
59	2.470,77	2.370,41	100,36	20.352,79
60	2.470,77	2.380,89	89,90	17.971,90
UKUPNO:	148.246,20	125.803,30	22.442,90	0,00

Primljen je račun za prvu ratu lizinga na 2.470,77 kn (glavnica 1.835,76 kn + kamate 635,01 kn). S transakcijskog računa plaćena je prva rata lizinga.

✓ **Knjiženje:**

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Predujmovi za osobni automobil Transakcijski račun Za uplatu udjela za osobni automobil	03610 1000	35.943,80	35.943,80
2.	Troškovi obrade kredita Pretporez – 25 % Dobavljači usluga Za račun za trošak obrade ugovora	4654 140012 2201	800,00 200,00	1.000,00
3.	Dobavljači usluga Transakcijski račun Za plaćanje računa za trošak obrade ugovora	2201 1000	1.000,00	1.000,00
4.	Osobni automobil u pripremi Pretporez – 25 % Financijski najam vozila Za račun za osobni automobil	03730 140012 2530	145.969,00 33.750,00	179.719,00
5.	Financijski najam vozila Predujmovi za transportna sredstva Za obračun predujma	2530 03610	35.943,80	35.943,80
6.	Osobni automobil za iznajmljivanje Osobni automobil u pripremi Za stavljanje vozila u uporabu	032001 0373	145.969,00	145.969,00
7.	Kamate od lizinških poslova Dobavljači usluga Za obračunatu kamatu u 1. rati	4731 2201	635,01	635,01
8.	Dobavljači usluga Financijski najam vozila Transakcijski račun Za plaćanje 1. rate financijskog lizinga	2201 2530 1000	635,01 1.835,76	2.470,77

U prethodno prikazanom primjeru predujam je uplaćen u istom mjesecu kada je isporučeno i vozilo te stoga lizinško društvo nije ispostavilo račun za predujam.

4. POREZNI I RAČUNOVODSTVENI POLOŽAJ USLUGA IZNAJMLJIVANJA VOZILA

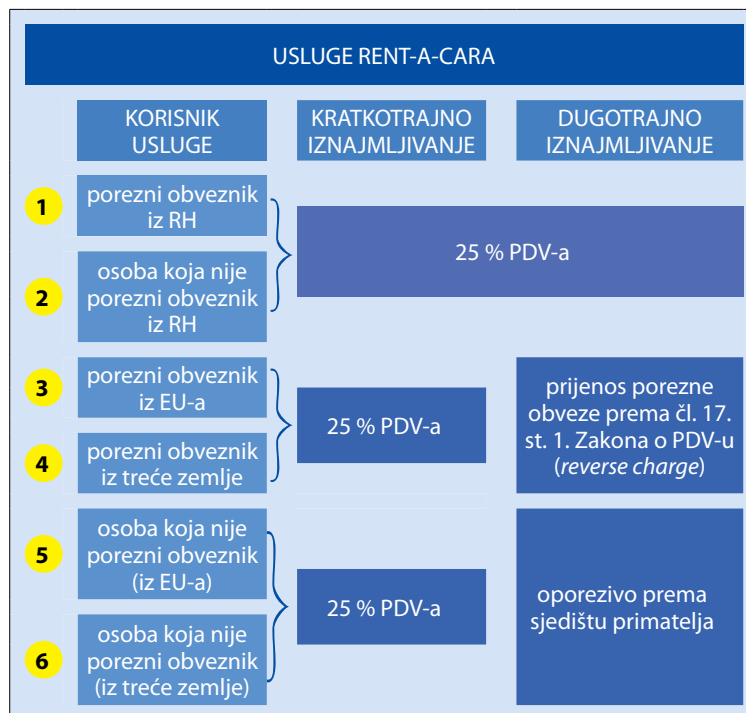
Porezni položaj usluge iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*), s motrišta odredaba Zakona o PDV-u, ovisi o tome tko je primatelj usluge, gdje se vozilo stvarno stavlja na raspolaganje primatelju usluge te je li riječ o kratkotrajnom ili dugotrajnom iznajmljivanju. **Kratkotrajnim iznajmljivanjem smatra se, u skladu s čl. 23. st. 4. Zakona o PDV-u, neprekidno posjedovanje ili korištenje prijevoznim sredstvom tijekom razdoblja koje traje najviše 30 dana.** To znači da se **dugotrajnim iznajmljivanjem smatra neprekidno posjedovanje ili korištenje prijevoznim sredstvom tijekom razdoblja koje traje dulje od 30 dana.**

U skladu s čl. 23. st. 1. Zakona o PDV-u, **mjesto obavljanja usluga kratkotrajnog iznajmljivanja prijevoznih sredstava smatra se mjesto gdje se ta sredstva stvarno stavljaju na raspolaganje primatelju usluge.** Nadalje, mjesto obavljanja usluge dugotrajnog iznajmljivanja prijevoznih sredstava **osobi koja nije porezni obveznik je mjesto gdje ta osoba ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište.**

Kada je riječ o dugotrajnom iznajmljivanju **osobnog automobila poreznom obvezniku**, primjenjuju se odredbe čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u u skladu s kojima je **mjesto obavljanja usluge mjesto sjedišta poreznog obveznika, primatelja usluge.**

Sljedeća slika prikazuje porezno postupanje, s motrišta PDV-a, s uslugama iznajmljivanja ako se vozila stavljaju na raspolaganje primatelju usluge na području RH.

✓ **Slika: Oporezivanje usluga rent-a-cara u RH**

Prilikom izdavanja računa za obavljenju uslugu iznajmljivanja vozila, ako se ne obračunava 25 % PDV-a, potrebno je na računu navesti odgovarajuću napomenu. U slučaju dugotrajnog iznajmljivanja vozila poreznom obvezniku iz druge zemlje članice EU-a ili poreznom obvezniku iz treće zemlje, na ra-

čunu je potrebno navesti napomenu sljedećeg sadržaja: *Prijenos porezne obveze (reverse charge) u skladu s čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u.* Međutim, kada je riječ o dugotrajnom iznajmljivanju vozila osobama koje nisu porezni obveznici (npr. građani), a imaju sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište na području druge zemlje članice EU-a ili treće zemlje, na računu je potrebno navesti sljedeću napomenu: *Nije predmet oporezivanja u RH u skladu s čl. 23. st. 2. Zakona o PDV-u.* Uputno je u tom slučaju istražiti koje su porezne obveze u zemlji sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta primatelja usluge.

Obavljanjem usluge iznajmljivanja društvo ostvaruje prihod. Na temelju ispostavljenog računa za obavljanje usluge, prihod se evidentira na potražnoj strani računa 7561 – *Prihodi od najmova opreme i drugih stvari.* U okviru računa 7561 uputno je otvoriti analitičke račune po svakom pojedinom vozilu kako bi se mogla pratiti profitabilnost iznajmljivanja.

5. RAČUNOVODSTVENI I POREZNI POLOŽAJ TROŠKOVA VOZILA ZA IZNAJMLJIVANJE

Prilikom uporabe vozila za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja pojavljuju se troškovi koje je potrebno razmotriti s motrišta odredaba Zakona o PDV-u, Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 106/18.) i Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/15. – 1/19.). Riječ je o troškovima goriva, registracije, osiguranja, amortizacije i sl. No, ovisno o elementima sklopljenog ugovora o iznajmljivanju, neke troškove snosi korisnik usluge iznajmljivanja. Iz odredbi čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona o porezu na dobit razvidno je da se porezna osnovica povećava za 50 % troškova, osim troškova osiguranja i kamata, nastalih u vezi s vlastitim ili unajmljenim motornim vozilima za osobni prijevoz (osobni automobil) poslovnih, rukovodnih i drugih zaposlenih osoba, ako se na osnovi korištenja sredstvima za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća.

U skladu s čl. 25. st. 2. Pravilnika o porezu na dobit, sredstvima za osobni prijevoz ne smatraju se osobni automobili kojima se izravno koristi u obavljanju određenih djelatnosti kao što je, primjerice, djelatnost iznajmljivanja sredstava prijevoza ako sredstva za osobni prijevoz služe isključivo za takvu djelatnost.

To znači da su svi troškovi koji se javljaju prilikom uporabe osobnog automobila za potrebe iznajmljivanja u cijelosti priznati trošak, pod uvjetom da se njime koristi isključivo za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja. **Zakon o porezu na dobit ne propisuje koliko prihoda treba društvo ostvariti od iznajmljivanja vozila kako bi troškovi bili priznati, kao što je to slučaj kod iznajmljivanja plovila, zrakoplova, apartmana i kuća za odmor.**

Ako je u računima za troškove uporabe vozila iskazan PDV, a iznajmljivač je u sustavu PDV-a, on se može odbiti u cijelosti jer se vozilom koristi za obavljanje djelatnosti kod koje je dopušten odbitak pretporeza.

5.1. TROŠAK OSIGURANJA, REGISTRACIJE I GORIVA

U nastavku prikazujemo primjere evidentiranja plaćenih polica osiguranja za vozila, registracije i računa za gorivo.

✓ *Primjer: Osiguranje i registracija vozila za iznajmljivanje (rent-a-car)*

Trgovačko je društvo za vozilo kojim će se koristiti za iznajmljivanje sklopilo i platilo police osiguranja po kojima kasko-osiguranje iznosi 2.600,00 kn, a osiguranje od automobilske odgovornosti 2.800,00 kn. Primljen je račun za registraciju vozila na 3.592,00 kn (tehnički pregled 246,00 kn, EKO-test dizel 103,00 kn, obrasci i ovjere 119,00 kn, porez na cestovna motorna vozila 400,00 kn, posebna naknada za okoliš 807,00 kn i naknada za ceste 1.800,00 kn + 25 % PDV-a kn 117,00 kn).

✓ *Knjiženje:*

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Premije osiguranja prometnih sredstava	4642	5.400,00	5.400,00
	Transakcijski račun	1000		
	<i>Za plaćeno osiguranje vozila</i>			
2.	Troškovi registracije vozila bez ograničenja	4133	3.475,00	3.592,00
	Pretporez – 25 %	140012		
	Dobavljači usluga	2201		
	<i>Za registraciju vozila</i>			

U prethodnom su primjeru plaćene premije osiguranja i registracija vozila knjiženi izravno na trošak razdoblja u skladu s odlukom poduzetnika jer je riječ o troškovima koji će se pojavljivati svake godine. Poduzetnik je mogao donijeti odluku o vremenskom razgraničenju troškova.

✓ *Primjer: Knjiženje troška goriva u tuzemstvu*

Primljen je račun za gorivo na svotu od 437,50 kn (vrijednost 350,00 kn + 25 % PDV-a 87,50 kn). Gorivo je namijenjeno za osobni automobil koji služi za iznajmljivanje (*rent-a-car*) u skladu sa sklopljenim ugovorom o najmu.

✓ *Knjiženje:*

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Trošak goriva za vozila za iznajmljivanje	40770	350,00	437,50
	Pretporez – 25 %	140012		
	Dobavljač	2200		
	<i>Za račun za gorivo</i>			

Osim računa za pojedinačnu nabavku goriva, moguće je dobiti račun i za mjesečne nabavke. Knjiženje se i u tom slučaju provodi na jednak način. Na jednak se način postupa i u slučaju primitka računa za ulje i druga sredstva potrebna za osobne automobile.

5.2. OPERATIVNI LIZING VOZILA ZA IZNAJMLJIVANJE

Troškovi operativnog lizinga vozila koja služe za obavljanje gospodarske djelatnosti kao što je iznajmljivanje (*rent-a-car*), knjiže se na dugovnoj strani računa 4142 – *Usluge operativnog leasinga opreme.*

TELEFONSKI SAVJETI (uz vaš PIN):
8:00 - 13:00 h **01/ 46 99 111**

✓ **Primjer: Operativni lizing osobnog automobila za iznajmljivanje**

Trgovačko društvo sklopilo je ugovor o operativnom lizingu na 5 godina (60 mjeseci) za vozilo vrijednosti 150.000,00 kn koje će služiti za iznajmljivanje. Ugovoreno je plaćanje jamčevine u svoti od 5.000,00 kn te plaćanje predujma naknade za operativni lizing u svoti od 38.250,00 kn. Primljen je račun za predujam naknade (najamnine) na 38.250,00 kn (vrijednost 30.600,00 kn + 25 % PDV-a 7.650,00 kn) te je račun plaćen. Na vrijednost vozila ne obračuna se PPMV jer je riječ o rabljenom osobnom automobilu koji je već bio registriran u RH. Primljen je račun za trošak obrade dokumentacije na 2.550,00 kn (vrijednost 2.040,00 kn + 25 % PDV-a 510,00 kn) koji je odmah i plaćen s računa. Primljena je prva rata na 1.700,00 kn (vrijednost usluge 1.360,00 kn + 25 % PDV-a 340,00 kn). Plaćena je prva rata.

Mjesečna svota troška (rasknjižavanje unaprijed plaćene najamnine) je 637,50 kn, od čega je trošak 510,00 kn, a svota pretporeza 127,50 kn.

✓ **Knjiženje:**

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Potraživanje za jamčevine iz operativnog lizinga Transakcijski račun <i>Za uplatu jamčevina za operativni lizing</i>	0730 1000	5.000,00	5.000,00
2.	Unaprijed pl. zakupnina iz operativnog – poslovnog najma Pretporez koji još nije moguće priznati Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) <i>Za primljen račun za buduće najmnine</i>	19010 1408 2204	30.600,00 7.650,00	38.250,00
3.	Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) Transakcijski račun <i>Za plaćanje računa za buduće najmnine</i>	2204 1000	38.250,00	38.250,00
4.	Troškovi obrade kredita Pretporez – 25 % Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) <i>Za račun za trošak obrade ugovora</i>	4654 140012 2204	2.040,00 510,00	2.550,00
5.	Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) Transakcijski račun <i>Za plaćanje računa za obradu dokumentacije</i>	2204 1000	2.550,00	2.550,00
6.	Usluge operativnog lizinga opreme Pretporez – 25 % Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) <i>Za račun za mjesečnu ratu (operativni l.)</i> Istodobno: Usluge operativnog lizinga opreme Pretporez – 25 % Unaprijed pl. zakupnina iz operativnog – poslovnog najma Pretporez za koji još nije moguće priznati <i>Za obračun unaprijed plaćene najamnine</i>	4142 140012 2204 4142 140012 19010 1408	1.360,00 340,00 1.700,00 510,00 127,50 510,00 127,50	1.700,00
7.	Dobavljači iz operativnog lizinga (najma) Transakcijski račun <i>Za plaćanje računa za najmninu</i>	2204 1000	1.700,00	1.700,00

Unaprijed plaćene najmnine potrebno je vremenski razgraničiti jer je riječ o plaćanju koje se odnosi na dulje razdoblje. Pretporez iz unaprijed plaćene najamnine ne može se odbiti kao pretporez u razdoblju u kojemu je došlo do plaćanja jer usluga još nije obavljena. Stoga se svaki mjesec priznaje dio pretporeza, i to na osnovicu unaprijed plaćene najamnine koja se u istom mjesecu priznaje kao trošak.

5.3. AMORTIZACIJA VOZILA ZA IZNAJMLJIVANJE

Amortizacija osobnih automobila obračunava se na trošak nabave primjenom godišnjih amortizacijskih stopa. Godišnja stopa amortizacije za osobne automobile, prema čl. 12. st. 5. Zakona o porezu na dobit, je 20 % odnosno najviša dopuštena stopa je 40 %. Poduzetnik može donijeti odluku o primjeni stopa koje su niže od propisanih ili više.

Amortizacija osobnih automobila počinje se obračunavati od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojemu je dugotrajna imovina stavljena u uporabu. Prilikom obračuna amortizacije vozila koja služe za djelatnost iznajmljivanja, vrijednost vozila nema značenja kao što je to slučaj kod vozila kojima se koristi za osobni prijevoz.

✓ **Primjer: Obračun i knjiženje amortizacije vozila**

Nabavljen je osobni automobil nabavne vrijednosti 200.000,00 kn (vrijednost vozila 190.000,00 kn i 10.000,00 kn PPMV). Vozilo je stavljeno u uporabu u svibnju. Godišnja stopa amortizacije je 20 %. Obračunava se amortizacija za razdoblje korištenja vozilom.

Izračun:

Svota amortizacije → $(200.000,00 \times 20 \times 7) / 1200 = 23.333,33$ kn

✓ **Knjiženje:**

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Amortizacija transportnih sredstava Akumulirana amortizacija transportnih s. <i>Za obračun amortizacije</i>	4314 03920	23.333,33	23.333,33

Ako se vozila u vlasništvu društva neprestano iznajmljuju, znači da je i njihov vijek trajanja kraći te se stoga korisni vijek trajanja treba tomu prilagoditi.

6. ZAKLJUČAK

Uvjete za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja vozila (*rent-a-car*) uređuje Zakon o pružanju usluga u turizmu. Vozila koja se nabavljaju za obavljanje ove djelatnosti imaju povoljniji porezni položaj u odnosu na vozila kojima se koristi za osobni prijevoz, što znači da se prilikom nabave tih vozila pretporez odbija u cijelosti te da su svi troškovi korištenja također priznati u cijelosti.

MOŽETE SE PRETPLATITI ZA II. POLUGODIŠTE ČASOPISA RRIF 2019.

OBAVIJESTI U VEZI S PRETPLATOM I NARUŽBAMA:
01/4699-760 mob. 099/4699-760 ili na: **rrif.hr**